

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jana Passera a soudců Mgr. Davida Hipšra a JUDr. Michala Mazance v právní věci žalobce: **A. F. A.**, zast. Mgr. Vratislavem Polkou, advokátem se sídlem Vinohradská 22, Praha 2, proti žalované: **Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Ústeckého kraje**, se sídlem Masarykova 27, Ústí nad Labem, proti rozhodnutí žalované ze dne 12. 10. 2015, čj. KRPU-211021-38/ČJ-2015-040022-SV, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 11. 11. 2015, čj. 75 A 29/2015 - 25,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Žalované **s e n e p ř i z n á v á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I.

[1] Dne 30. 9. 2015 přibližně v 7.15 hod. kontrolovala žalobce hlídka Policie České republiky. Žalobce cestoval spolu s dalšími čtyřmi osobami cizí národnosti osobním automobilem. Bylo zjištěno, že na území České republiky pobývá bez cestovního dokladu a víza, ač k tomu nebyl oprávněn. Proto jej žalovaná zajistila dne 1. 10. 2015 podle § 129 odst. 1 ve spojení s § 129 odst. 3 zákona č. 326/1999 Sb. o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“) za účelem jeho předání podle Dohody mezi vládou České republiky a Rakouskou spolkovou vládou o předávání a přebírání osob s neoprávněným pobytem. Dobu zajištění stanovila na 45 dnů od okamžiku omezení osobní svobody.

[2] Dne 14. 10. 2015 zahájila žalovaná se žalobcem řízení o správním vyhoštění podle § 119 odst. 1 písm. c) bodů 1. a 2. zákona o pobytu cizinců. Poukázala na zamítavé stanovisko orgánů Rakouska k převzetí cizince dle readmisní dohody. Žalovaná rozhodla dne 12. 10. 2015 o zajištění žalobce podle § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců, z důvodu nebezpečí, že by mohl mařit nebo ztěžovat výkon rozhodnutí o správním vyhoštění (rozhodnutí ze dne 12. 10. 2015, čj. KRPU-211021-38/ČJ-2015-040022-SV). Dobu zajištění stanovila na 90 dnů od okamžiku omezení svobody.

[3] V rozhodnutí o zajištění žalovaná popsala naplnění podmínek § 124 odst. 1 zákona o pobytu cizinců a vyjádřila se také k předpokladu správního vyhoštění, který vyhodnotila jako reálný. Ministerstvo vnitra vydalo kladné stanovisko k vycestování a jedinou překážku tak představuje dosavadní nemožnost ověřit totožnost žalobce a zajistit vydání náhradního cestovního dokladu. Dobu zajištění stanovila s ohledem na složitost přípravy správního vyhoštění. Musí žádat Ředitelství služby cizinecké policie o přípravu výkonu správního vyhoštění a to následně Zastupitelský úřad Iráku o náhradní cestovní doklad žalobce, bez kterého nelze správní vyhoštění uskutečnit. Tím, že rakouské orgány odmítly cizince převzít, neboť údajně nebyl předložen věrohodný důkaz, že žalobce vstoupil do ČR z Rakouska, odpadl důvod zajištění podle § 129 zákona o pobytu cizinců. Žalovaná proto zahájila řízení o správním vyhoštění a znovu rozhodla o zajištění cizince.

[4] Žalobce k věci uvedl, že nejprve cestoval letecky z Iráku do Turecka, poté plul člunem do Řecka a následně lodí do Athén. Cestoval přes Srbsko, Chorvatsko a Maďarsko do Rakouska. Z Rakouska se chtěl za pomoci převaděče irácké národnosti, který v Rakousku žije, dostat osobním automobilem do Švédska. Byl si vědom, že přicestoval v rozporu se zákonem bez cestovního dokladu a víza. Neměl v úmyslu požádat o azyl na území ČR, nechce zde zůstat, hodlá pokračovat v cestě do Švédska. V ČR nemá žádné osobní a příbuzenské vazby. Ve Švédsku má dva strýce a chtěl by tam pracovat. Nemá téměř žádné finanční prostředky a nemá se kde ubytovat.

II.

[5] Žalobce podal proti rozhodnutí žalované žalobu ke Krajskému soudu v Ústí nad Labem, který žalobu zamítl rozsudkem ze dne 11. 11. 2015, čj. 75 A 29/2015 - 25. Krajský soud poukázal na konkrétní pasáže rozhodnutí žalované a zdůraznil, že žalobce pobýval minimálně dne 30. 9. 2015 na území ČR bez cestovních dokladů i víza a že u něj nejsou dány podmínky pro uložení zvláštních opatření. Vzhledem k tomu, že hodlá pokračovat v cestě do Švédska, je u něj dána obava, že bude mařit vyhoštění. Tím je odůvodněno rozhodnutí o zajištění. Krajský soud připomněl, že žalobce je případně vyhošťován nejen z území ČR, ale zároveň je mu zakázán i vstup na území všech členských států Evropské unie, tedy i na území Švédska. Deklarovaná snaha pokračovat v cestě do Švédska jednoznačně svědčí obavě z maření případného rozhodnutí o správním vyhoštění.

[6] Krajský soud odkázal na odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí, kde se uvádí, že celá rodina žalobce žije v Iráku a že uskutečnit vyhoštění je možné. Byť jde o vyjádření strohé, v kombinaci s úvahami o přiměřenosti délky zajištění je dostatečné. Žalovaná rovněž dostatečně vysvětlila, které úkony bude třeba provést před případným vyhoštěním, poukázala na obvyklou dobu k vydání náhradního cestovního dokladu a k zabezpečení

přepравních dokladů. Dle krajského soudu je proto přiměřená doba zajištění v délce 90 dnů. Krajský soud rovněž poukázal na účtenky z obchodů ve Vídni ze dne 29. 9. 2015. Žalovaná se důvodně domnívala, že žalobce bude předán rakouským orgánům podle readmisní dohody. Bylo by absurdní, pokud by nebylo možné cizince znovu zajistit, pokud k předání cizince nakonec nedojde.

III.

[7] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost. Namítl vady řízení způsobené žalovanou v důsledku nedostatečně zjištěného skutkového stavu a nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku [§ 103 odst. 1 písm. b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“)].

[8] Od 30. 9. 2015 je omezen na osobní svobodě jen proto, že neoprávněně vstoupil na území ČR a pobýval na něm pouze 1 den, ačkoli se nemůže vrátit do země původu, neboť má obavy o svůj život a zdraví. Byl na cestě za svou rodinou, za příbuznými do Švédska a ani nevěděl, že se nachází na území ČR. Byl zajištěn za účelem správního vyhoštění, ačkoli prokazatelně pochází ze země, kde probíhá vojenský konflikt a vyhoštění bude jen těžko uskutečnitelné. Důrazně odmítl názor správního orgánu, že existuje nebezpečí, že zmaří výkon rozhodnutí o správním vyhoštění. V době vydání rozhodnutí o zajištění nezavdal podnět k tomu, že by snad v případě propuštění neopustil ČR. Naopak sám deklaroval, že hodlá ČR opustit neprodleně po svém propuštění. Záměr pokračovat do Švédska je zcela logický, tam chce požádat o azyl, neboť tam má své nejbližší.

[9] Úmysl požádat v jiné zemi o azyl nelze směřovat s mařením správního vyhoštění. Tato obava nevyplývá ze správního spisu a správní orgán rovněž řádně nevysvětlil tuto obavu v odůvodnění rozhodnutí. Pokud by byl důvodem k zajištění stěžovatele pouze nelegální pobyt na území, nejednalo by se o krajní prostředek, neboť správní orgán by musel zajistit naprostou většinu cizinců, s nimiž vede řízení o správním vyhoštění. Překročení státní hranice je toliko přestupkem, který nemůže být důvodem pro omezení stěžovatele na jeho osobní svobodě déle než na 1 měsíc.

[10] Zajištění cizince a umístění do zařízení pro zajištění cizinců představuje zcela mimořádný institut umožňující zasáhnout do ústavně chráněného práva na osobní svobodu. Proto může být využito pouze ve výjimečných případech. Navíc je třeba vnímat zajištění jako nepřípustné, pokud lze účelu zajištění dosáhnout mírnějšími a hospodárnějšími prostředky. Existují pochybnosti, zda je vyhoštění v době 90 dnů alespoň objektivně možné a tato úvaha chybí v rozhodnutí o zajištění. Ani krajský soud se nezabýval možnostmi reálného vycestování.

[11] Stěžovatel nesouhlasil s tím, že v jeho případě nebylo možné užít zvláštních opatření za účelem vycestování. Za nedostatečné považuje tvrzení, že nemá na území ČR žádné sociální a ekonomické vazby a nedisponuje žádnými finančními prostředky. Správní orgán již nezjišťoval, zda jeho příbuzní ve Švédsku mohli zajistit finanční prostředky či jinou pomoc v případě potřeby.

[12] Stěžovatel rovněž namítl, že správní orgán vydal žalobou napadené rozhodnutí za situace, kdy předtím nebylo zrušeno rozhodnutí o jeho zajištění z důvodu předání dle mezinárodní smlouvy. Byl tak znovu zajištěn z důvodů neuplatněných v původním rozhodnutí. Jestliže existovaly důvody pro zajištění cizince za účelem správního vyhoštění již v době zadržení, měly být podkladem původního rozhodnutí o zajištění.

IV.

[13] Žalovaná navrhla zamítnutí kasační stížnosti. Odkázala na své vyjádření k žalobě. Při rozhodování o zajištění měla k dispozici pouze informace od stěžovatele, ve kterých není zmínka o rodinných příslušnících ve Švédsku, kromě údajných strýců (stěžovatel nezmiňoval manželku, bratra či děti). Naopak sám uváděl, že jeho rodina (rodiče, bratr a sestra), žijí v Iráku a žil s nimi ve společné domácnosti. Nejprve tvrdil, že z Iráku odcestoval kvůli válce, následně konstatoval, že měl problémy od jistých organizovaných lidí, od kterých mu hrozí nebezpečí. O mezinárodní ochranu nežádal, hodlal pokračovat v cestě do Švédska, kde chtěl pracovat a nezmiňoval, že by chtěl ve Švédsku požádat o azyl.

[14] Se stěžovatelem bylo zahájeno řízení o správním vyhoštění. Z jeho dosavadního jednání (neoprávněný vstup do ČR a předtím na území EU, úmyslná likvidace cestovních dokladů za účelem znemožnit následnou identifikaci a zjevný úmysl cestovat dále za pomoci placených převaděčů) vyplývá zřetelná obava, že nehodlá respektovat právní předpisy, naopak je hodlá úmyslně porušovat. Vzhledem k chybějícím vazbám v ČR a nedostatku finančních prostředků nepřipadá v úvahu rovněž užití zvláštních opatření za účelem vycestování.

[15] Žalovaná se rovněž věnovala v napadeném rozhodnutí předpokladům uskutečnění správního vyhoštění. Posoudila přiměřenost dopadu správního vyhoštění do osobních a rodinných poměrů stěžovatele. Nebyly známy žádné podstatné skutečnosti, které by činily vyhoštění nepřiměřeným z hlediska dopadů do soukromého či rodinného života.

[16] Vydáním nového rozhodnutí o zajištění jednoznačně pominul účel předchozího zajištění. Maximální lhůta pro zajištění zůstala zachována, rovněž doba zajištění se nadále počítala od původního omezení osobní svobody.

V.

[17] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.). Kasační stížnost není důvodná.

[18] Stěžovatel namítl, že důvodem jeho zajištění zůstalo toliko to, že neoprávněně vstoupil a pobýval na území ČR přibližně jeden den. Zdůraznil časovou disproporci, že je několik měsíců omezen na svobodě „pouze“ proto, že po několik hodin pobýval nelegálně na území ČR. Kasační námitka není důvodná. Podle § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců účinného ke dni vydání žalobou napadeného rozhodnutí je policie oprávněna zajistit cizince za splnění zákonných podmínek tehdy, pokud je nebezpečí, že by cizinec mohl mařit nebo ztěžovat výkon rozhodnutí o správním vyhoštění. Žalovaná se

v rozhodnutí o zajištění podrobně (zejm. na stranách 4-6) zabývala tím, že byly splněny skutkové předpoklady pro zahájení řízení o správním vyhoštění. Stěžovatel vstoupil na území schengenského prostoru úmyslně mimo hraniční přechod a bez víza a pobýval na území bez cestovního dokladu.

[19] Nebezpečí maření či ztěžování výkonu rozhodnutí o správním vyhoštění žalovaná správně vidí v tom, že stěžovatel bude v budoucnu recidivně obcházet a porušovat právní předpisy jak na území ČR, tak i platné předpisy upravující pobyt v Evropské unii. Stěžovatel sám ujistil, že hodlá pokračovat v cestě do Švédska. I z formulace kasační stížnosti plyne přesvědčení stěžovatele o právu pohybovat se bez omezení po území členských států Evropské unie bez ohledu na to, zda pro to splnil všechny předpoklady stanovené právními předpisy. Jinak by totiž nemohl bez dalšího poměřovat délku pobytu na území ČR s předpokládanou délkou jeho zajištění.

[20] Stěžovatel nebyl zajištěn pro délku doby, po kterou porušoval právní předpisy. Takovou podmínku zákon o pobytu cizinců neobsahuje. Byl zajištěn proto, že zjištěné skutkové okolnosti odůvodnily předpoklad existence nebezpečí, že by mohl mařit nebo ztěžovat výkon rozhodnutí o správním vyhoštění. Zcela mimo podmínky platné právní úpravy proto leží úvaha, která vyžaduje jistou proporcii mezi dobou páčání protiprávního jednání a dobou, na kterou je zajištění stanoveno. *Ad absurdum* by pak bylo možné tvrdit, že délku zajištění je třeba modifikovat podle toho, jak dlouho cizinci porušují právní předpisy a nikoli v návaznosti na probíhající řízení o správním vyhoštění. Tak tomu jistě není.

[21] Obdobně nepřipadná je námitka stěžovatele, pokud zdůrazňuje, že ničím nezavdal příčinu se domnívat, že nehodlá opustit území ČR. Již krajský soud stěžovateli vysvětlil, že podstata správního vyhoštění nespočívá v nutnosti opustit pouze Českou republiku, ale je mu zakázán vstup do všech členských států Evropské unie. Podle § 118 odst. 1 zákona o pobytu cizinců se rozumí správním vyhoštěním ukončení pobytu cizince na území, které je spojeno se stanovením doby k vycestování z území a doby, po kterou nelze umožnit cizinci vstup na území členských států Evropské unie. Stěžovatel se proto mylí, pokud deklaruje, že hodlá dobrovolně opustit území ČR a přesunout se do Švédska. Tím totiž nelze splnit povinnost obsaženou v rozhodnutí o správním vyhoštění.

[22] Případný je rovněž poukaz žalované na to, že stěžovatel nejprve uvedl, že jeho rodina se nachází v Iráku, s výjimkou dvou strýců, ke kterým údajně cestoval do Švédska. Teprve v průběhu soudního řízení začal tvrdit, že ve Švédsku má bratra, manželku a děti, kteří tam žijí. Nelze tedy žalované vytýkat, že vycházela z tvrzení stěžovatele, která sám učinil před správním orgánem.

[23] Žalovaná se v napadeném rozhodnutí zabývala v dostatečném rozsahu též způsobem, jakým stěžovatel přicestoval ze země původu do České republiky, a tím, která ustanovení právních předpisů přitom porušil. Neobstojí proto úvaha stěžovatele, že zajištění by museli být všichni cizinci, se kterými bylo zahájeno řízení o správním vyhoštění. Skutkový příběh každého z cizinců je jedinečný. Přestože lze u jednotlivých cizinců sledovat částečně obdobné výchozí skutkové okolnosti, vždy je třeba posuzovat konkrétní situaci zadrženého cizince. Na významu zde nabývá jeho skutečný budoucí

úmysl stran pobytu na území Evropské unie či vazby na další rodinné příslušníky, ať již v zemi původu, či rovněž uvnitř EU.

[24] Nepřípadným je poukaz stěžovatele na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 7. 2010, čj. 9 As 5/2010 - 74. Přestože jej stěžovatel považuje za identický s nyní projednávanou věcí, není tomu tak. Soud řešil podstatně odlišnou skutkovou i právní situaci. Předmětem soudního přezkumu bylo rozhodnutí o zajištění za účelem předání s poukazem na readmisní smlouvu. Soud hodnotil, zda ob stojí, pokud byla v rozhodnutí chybně označena readmisní smlouva. Nejenže tedy bylo předmětem soudního přezkumu rozhodnutí o zajištění z jiného právního důvodu, ale rovněž se soud zabýval zcela odlišnou právní otázkou.

[25] Lze souhlasit s názorem krajského soudu, že žalovaná sice stručně, avšak dostatečně, vysvětlila (str. 6 napadeného rozhodnutí), že výkon rozhodnutí o správním vyhoštění do domovského státu je v tomto případě možný. Závěru o přezkoumatelnosti názoru žalované o uskutečnitelnosti správního vyhoštění svědčí i poukaz na rozpor v tvrzeních stěžovatele. Nejprve totiž tvrdil, že z Iráku vycestoval z důvodu probíhající války, aby následně uvedl, že ze země odešel v důsledku ohrožení skupinou lidí, která jej před třemi měsíci napadla. Stěžovatel netvrdil před vydáním rozhodnutí o zajištění, že hodlá ve Švédsku podat žádost o mezinárodní ochranu, naopak zřetelně vysvětlil, že účelem jeho cesty do Švédska je kontaktovat příbuzného, který mu má pomoci s životem v nové zemi.

[26] Důvodnou není ani námitka, že žalovaná nezdůvodnila, zda je správní vyhoštění vůbec objektivně možné ve stanovené době. Na šesté a sedmé straně napadeného rozhodnutí vysvětlila, že bude třeba dotázat zastupitelský úřad domovského státu a vyžádat náhradní cestovní doklad. Poukázala na to, že doba pro vyhotovení tohoto dokladu činí zpravidla 40-60 dnů s tím, že vždy je třeba vycházet z informací, které poskytl zajištěný cizinec. Odůvodnění napadeného rozhodnutí tedy obsahuje dostatek konkrétních skutečností, na základě kterých žalovaná rozhodla o zajištění po dobu právě 90 dnů (do 29. 12. 2015). Délka této doby se Nejvyššímu správnímu soudu jeví s poukazem na dosud zjištěné skutečnosti jako přiměřená. Ze správního spisu nadto vyplynulo, že stěžovatel byl ze zařízení pro zajištění cizinců propuštěn již dne 10. 12. 2015; důvodem propuštění byla skutečnost, že podle lékařského vyšetření je stěžovatel mladší 18 let. Součástí spisu je dále usnesení Okresního soudu v Lounech ze dne 10. 12. 2015, čj. 0 Nc 751/2015 – 7, které nabylo právní moci téhož dne a podle něhož se stěžovatel předává do péče zařízení pro děti – cizince. Součástí správního spisu je dále záznam o útěku stěžovatele ze zařízení, k němuž došlo dne 26. 12. 2015. V době doplnění kasační stížnosti (4. 1. 2016) tedy již stěžovatel nebyl zajištěn a celková délka zajištění nepřesáhla 90 dnů.

[27] Soud nepřisvědčil ani námitce, že se žalovaná nezabývala důvody znemožňujícími vycestování. Především je třeba podotknout, že posouzení předmětné otázky v rámci řízení o zajištění cizince je předběžné a subsidiární. Jakkoliv lze v obecné rovině souhlasit, že existence reálného předpokladu pro vyhoštění představuje jednu z podmínek zajištění cizince, je třeba mít na zřeteli smysl řízení o zajištění, jímž není konečné posouzení otázky, zda má být tomuto cizinci uloženo správní vyhoštění, ale pouze vytvoření podmínek pro to, aby tento hlavní účel mohl být realizován. Správní orgán je povinen předběžně posoudit a učinit si úsudek o tom, zda je správní vyhoštění cizince alespoň potenciálně

možné, jsou-li překážky vycestování správnímu orgánu v době rozhodování o zajištění známy nebo vyšly-li v řízení najevo (blíže viz usnesení rozšířeného senátu čj. 7 As 79/2010 – 150). V řízení o zajištění proto není nutné postavit najisto, že vyhoštění cizince bude skutečně realizováno. Postačí závěr o možnosti vyhoštění.

[28] Stěžovatel opřel svou námitku o obecné tvrzení o špatné bezpečnostní situaci v Iráku v důsledku probíhajícího ozbrojeného konfliktu, aniž by uvedl, z jakých konkrétních skutkových okolností dovozuje, že by jemu samotnému hrozilo „*skutečné nebezpečí vážné újmy*“ ve smyslu § 179 zákona o pobytu cizinců.

[29] Pro posouzení existence skutečného nebezpečí vážné újmy v situacích ozbrojeného konfliktu ve smyslu § 179 odst. 2 písm. c) zákona o pobytu cizinců lze podle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu vycházet z výkladu § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu (viz např. rozsudky ze dne 5. 2. 2016, čj. 4 Azs 250/2015 – 51 a čj. 4 Azs 262/2015 – 31). Podmínky citovaného ustanovení nejsou bez dalšího naplněny existencí ozbrojeného konfliktu na území země původu, ale v důsledku takového konfliktu musí cizinci hrozit vážné a individuální ohrožení života nebo tělesné integrity z důvodu svévolného (resp. nerozlišujícího) násilí. Pouze v situacích tzv. totálního konfliktu lze předpokládat, že vážná újma hrozí v zásadě každému, kdo přichází z této země původu či postiženého regionu, neboť pouhá přítomnost na daném území jej vystavuje skutečnému nebezpečí ohrožení života a tělesné integrity. Pokud ale ozbrojený konflikt nemá charakter tzv. totálního konfliktu, cizinec musí „*prokázat dostatečnou míru individualizace, a to např. tím, že prokáže, (1) že již utrpěl vážnou újmu nebo byl vystaven přímým hrozbám způsobení vážné újmy ve smyslu čl. 4 odst. 4 kvalifikační směrnice; (2) že ozbrojený konflikt probíhá právě v tom regionu jeho země původu, ve kterém skutečně pobýval, a že nemůže nalézt účinnou ochranu v jiné části země; či (3) že jsou u něj dány jiné faktory (ať už osobní, rodinné či jiné), které zvyšují riziko, že terčem svévolného (nerozlišujícího) násilí bude právě on*“ (blíže viz rozsudek ze dne 13. 3. 2009, čj. 5 Azs 28/2008 – 68, č. 1840/2009 Sb. NSS).

[30] Nejvyšší správní soud se v nedávné době zabýval stížnostmi zajištěných občanů Iráku, kteří shodně jako stěžovatel namítali nemožnost naplnění účelu zajištění v důsledku překážky správního vyhoštění spočívající v bezpečnostní situaci v Iráku. Soud uzavřel, že situace, která panovala v Iráku v druhé polovině roku 2015 (tedy ve shodném období, kdy také stěžovatel opustil Irák a byl zajištěn v ČR), byla vyhrocená a nepřehledná. Ozbrojeným konfliktem však nebylo zasaženo celé území a konflikt nedosáhl intenzity, kterou by bylo možné označit za tzv. totální konflikt (srov. rozsudky čj. 4 Azs 250/2015 – 51 nebo čj. 4 Azs 262/2015 – 31). Ostatně, ani stěžovatel netvrdil existenci totálního konfliktu. Nelze proto vycházet z předpokladu, že vážná újma ve smyslu § 179 odst. 2 písm. c) zákona o pobytu cizinců hrozí každému cizinci přicházejícímu z této země původu, ale je třeba zohlednit v každém jednotlivém případě zajištění cizince za účelem správního vyhoštění, zda vážná újma ve smyslu citovaného ustanovení je zřejmá nebo vyšla v řízení najevo, např. tím, že cizinec prokáže nebo alespoň důvěryhodným způsobem uvede důvody nasvědčující tomu, že právě jemu hrozí vážná újma.

[31] Při podání vysvětlení dne 30. 9. 2015 stěžovatel odpověděl na dotaz, proč opustil Irák, velmi obecně: „*Kvůli válce.*“ Neuvedl žádné skutkové okolnosti, které by svědčily pro závěr, že by konkrétně jemu samotnému hrozila vážná újma v důsledku probíhajícího

ozbrojeného konfliktu, nebo že by u něj bylo zvýšené riziko, že nerozlišujícím násilím bude zasažen právě on. Stěžovatel neuvedl ani žádné okolnosti, které by bylo možné podřadit pod ostatní případy vážné újmy [§ 179 odst. 2 písm. a), b) nebo d) zákona o pobytu cizinců]. Jiné rozhodné skutečnosti, které by vylučovaly stěžovatelovo vyhoštění, a tím i zajištění, nevyšly v řízení najevo. Za této situace nelze žalované vytknout, že podrobněji nezkoumala, jaká případná vážná újma by mohla být překážkou vyhoštění stěžovatele, a tedy i překážkou jeho zajištění za účelem správního vyhoštění.

[32] Žalovaná dostatečně odůvodnila také závěr, že by zvláštní opatření podle § 123b zákona o pobytu cizinců nebyla v posuzované věci dostatečná ani účinná. Žalovaná vyšla především ze zjištění, že stěžovatel pouze projížděl územím České republiky a neměl k ČR žádné ekonomické nebo sociální vazby, stěží by tak mohl splnit povinnost oznámit policii adresu místa pobytu, kde se bude zdržovat [§ 123b odst. 1 písm. a)]. Stěžovatel nedisponoval dostatečnými prostředky ke složení finanční záruky a takovou skutečnost ani netvrdil [§ 123b odst. 1 písm. b)]; pro úplnost soud doplňuje, že zvláštní opatření podle písmene c) téhož ustanovení bylo zavedeno až s účinností od 18. 12. 2015]. Oproti těmto zjištěním žalované stěžovatel vznesl pouze obecnou námitku, že možnost použití zvláštních opatření podle jeho názoru dostatečně neodůvodnila, aniž by zároveň upřesnil, v čem konkrétně spatřuje nedostatky odůvodnění a aniž by tvrdil a doložil, že byl schopen splnit podmínky pro uložení zvláštních opatření. Tvzení uplatněné v kasační stížnosti, podle něhož jsou příbuzní stěžovatele žijící na území EU připraveni mu pomoci, je natolik obecné a nepodložené, že není způsobilé vyvrátit závěry žalované.

[33] S ohledem na výše uvedené skutkové okolnosti Nejvyšší správní soud plně přisvědčil žalované, že u stěžovatele existovala důvodná obava, že by nespolupracoval s Policií ČR v případě, že by mu byla uložena zvláštní opatření podle § 123b zákona o pobytu cizinců, a že by nevycestoval v době stanovené v rozhodnutí o správním vyhoštění. Uložení zvláštních opatření by nebylo účinné ani dostačující k zajištění výkonu rozhodnutí o správním vyhoštění.

[34] Nejvyšší správní soud shledal nedůvodnou rovněž námitku o konkurenci rozhodnutí o zajištění podle § 129 zákona o pobytu cizinců za účelem jeho předání dle uzavřené mezinárodní smlouvy a rozhodnutí o zajištění za účelem správního vyhoštění podle § 124. Ze správního spisu vyplývá, že žalovaná nejprve stěžovatele zajistila rozhodnutím ze dne 1. 10. 2015 za účelem jeho předání do Rakouska s ohledem na smlouvu s rakouskou spolkovou vládou uzavřenou dne 12. 11. 2004. Postup žalované nebyl v tomto ohledu jakkoli svévolný. Žalovaná se správně zabývala nejprve tím, že nejsou dány důvody k předání stěžovatele do jiného státu v důsledku uzavřené readmisní smlouvy. Podle § 119a odst. 7 zákona o pobytu cizinců se rozhodnutí o správním vyhoštění nevzdává, jde-li o předání cizince podle mezinárodní smlouvy sjednané s jiným členským státem Evropské unie přede dnem 13. ledna 2009.

[35] Stěžovatel a spolucestující osoby učinili v zásadě obdobná vyjádření, že území Rakouska opustili v osobním automobilu předchozího dne odpoledne. Tomu svědčí i kopie pokladních účtenek svědčících o nákupu spotřebního zboží dne 29. 9. 2015 ve vídeňských obchodech. Zadržení byli následujícího dne v ranních hodinách na území ČR. Přesto rakouská strana odmítla převzít stěžovatele s lakonickým konstatováním, že není

důkaz o přímém vjezdu do České republiky z Rakouska s tím, že cesta započala v 17 hod. dne 29. 9. 2015 a k zadržení došlo až v 7 hodin následujícího dne. I přes výpověď, že jedna ze zastávek trvala několik hodin pro odpočinek řidiče.

[36] Proto žalovaná vydala dne 12. 10. 2015 žalobou napadené rozhodnutí, kterým stěžovatele zajistila za účelem správního vyhoštění. Již krajský soud správně poznamenal, že zákon o pobytu cizinců upravuje tři důvody k zajištění cizince. V době vydání napadeného rozhodnutí neobsahoval zákon o pobytu cizinců výslovnou úpravu o vzájemném vztahu jednotlivých důvodů k zajištění. To však neznamená, že by nebylo možné cizince následně zajistit z jiného důvodu. Není správná úvaha stěžovatele, že zajištění z jiného důvodu brání to, že původní rozhodnutí o zajištění nebylo procesně zrušeno. S výjimkou soudního rozhodnutí byla možnost zrušit rozhodnutí o zajištění významně omezena. Podle § 124 odst. 2 (obdobně § 129 odst. 3) není přípustné odvolání, obnova řízení a přezkumné řízení rozhodnutí o zajištění cizince.

[37] Podstatné je, že zajištění cizince nadále trvá, změnily se však důvody tohoto zajištění. Jestliže bylo zřejmé, že nedojde k předání stěžovatele podle uzavřené readmisní smlouvy, žalovaná správně usoudila, že jsou dány jiné důvody, pro které je třeba stěžovatele zajistit, důvody související s řízením o správním vyhoštění. Dobu určující počátek zajištění pak správně vztáhla k okamžiku omezení osobní svobody stěžovatele. Rovněž nebyla překročena maximální celková doba, po kterou je možné cizince zajistit (§ 125 odst. 1).

[38] S účinností od 18. 12. 2015 (novela zákona o pobytu cizinců provedená zákonem č. 314/2015 Sb.) má postup žalované oporu v novelizovaném § 125 odst. 6, podle kterého *„jsou-li v průběhu zajištění zjištěny nové skutečnosti odůvodňující zajištění z jiného důvodu, vydá policie nové rozhodnutí o zajištění. Vydáním nového rozhodnutí o zajištění dosavadní platnost rozhodnutí o zajištění zaniká; doba zajištění se počítá od okamžiku omezení osobní svobody.“*

[39] Nejvyšší správní soud nepřisvědčil žádné z kasačních námitek, proto kasační stížnost podle § 110 odst. 1, věty poslední, s. ř. s. zamítl.

[40] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1, větu první, s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel v soudním řízení úspěch neměl, proto dle uvedených ustanovení nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalované, která by jinak měla právo na náhradu nákladů řízení, nevznikly v řízení náklady nad rámec její běžné úřední činnosti.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 8. dubna 2016

JUDr. Jan Passer
předseda senátu

